№. 91. **1861.**

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 30 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ3, franco per post ƒ3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

V. ALEWYNS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

~~Editie van maandag avond 8 ure.~~

Aankondigingen
VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

ADVERTENTIE.

Burgemeester en wethouders van Goes verwittigen bij deze den belanghebbenden:

Dat de gewone **Jaarmarkt** binnen deze gemeente zal worden ingeluid op zaturdag den 17 augustus en beginnen op dingsdag den 20 daaraanvolgende, en eindigen op dingsdag den 3 september daarna;

Dat op dezelve geene kwakzalvers, horoskooptrekkers en dergelijke toegelaten en alle draaiborden, dobbelspelen, rijfelaars en bedelaars geweerd zullen worden;

Dat de aanvragen om plaatsen, vóór den hierboven bepaalden aanvang der jaarmarkt, vrachtvrij en met opgaaf der benoodigde breedte in nederlandsche ellemaat, zullen moeten geschieden aan de marktmeesters, aan welke een ieder, alvorens te kunnen worden toegelaten, deszelfs patent zal moeten vertoonen; voorts

Dat er geene nadagen zullen worden toegestaan.

Gedaan ten raadhuize van Goes, den 13 julij 1861.

Burgemeester en wethouders voornoemd,
M. P. BLAAUBEEN.
De secretaris,
H. C. PILAAR.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 29 julij.

Aan eene welwillende hand zijn wij verschuldigd, dat drie volksvoorlezingen gedrukt voor ons liggen, welke eerstdaags onder het bereik van het publiek zullen worden gebragt. Deze volksvoorlezingen hebben tot onderwerp de omwenteling van 1813; zij zijn door den heer Theod. Jorissen, afgevaardigde van de Maatschappij tot nut van 't algemeen, gedurende den afgeloopen winter op verscheidene plaatsen uitgesproken en, blijkens berigten in eenige nieuwsbladen, met grooten bijval aangehoord.

Om verschillende redenen zijn wij met dergelijke lezingen bijzonder ingenomen.

Men moge het toejuichen of betreuren; ontkend kan het niet worden dat de tijdgeest demokratisch is en de invloed des volks, ten koste van dien van weinige uitverkorenen, steeds in alle landen van ons werelddeel grooter wordt. Van het hoogste belang is het dus dat de opvoeding des volks goed zij en een vruchtbaar zaad van liefde tot het vaderland in de harten der burgeren worde uitgestrooid. Om dit doel te bereiken, moet het volk onderwezen worden in de geschiedenis van zijn land. Historische kennis zal steeds een der beste wapenen zijn tegen revolutionaire uitspattingen. Wil men leeren niet slechts wat wenschelijk, doch ook wat mogelijk is; wil men zich wachten voor buitensporige eischen en de overtuiging verwerven dat iedere waarachtige voortuitgang één lijn moet uitmaken met hetgeen achter ons ligt, men neme dan de geschiedenis ter hand en overpeinze hare lessen. De revolutiegeest kan het best vergeleken worden met den onkundige, die oogsten wil waar hij nimmer gezaaid heeft. Laat den heer Jorissen frisch en levendig ons volk vertellen, welke ellende de vaderen over hun hoofd hebben gebragt op het einde van de voorgaande en in het begin van deze eeuw; welligt zal dit bijdragen om ons tegen herhaling der oude misslagen te behoeden.

Voorlezingen van die soort als wij thans bespreken kunnen vooral voor den fabriekstand een zegen zijn. Wie onzer heeft niet in de laatste dagen van den uitstekenden Jules Simon gehoord, met welke vreeselijke onheilen het fabriekwezen de beschaafde wereld bedreigt? Hoe het kans loopt het familieleven der mindere klassen meêdoogenloos te verslinden en daarmede aan onzedelijkheid de poort wijd open te zetten? Natuurlijk kunnen wij niet tot den handenarbeid wederkeeren. Eene hersenschim zou het zijn een verleden tijdvak in het leven te willen terugroepen. De uitvindingen, welke het fabriekwezen ondersteunen, zijn een zegen in menig opzigt voor de menschheid; doch de vloek, welke dien zegen vergezelt, moet, indien het mogelijk is, worden bezworen. Laat ieder dus, vooral in onze dagen, volksopvoeding en volksonderwijs als die zaak beschouwen, welke de inspanning van alle krachten vereischt.

Een tijd lang heeft men gemeend, dat slechts de taal des volks bij het volk ingang kan vinden. Van die stelling uitgaande, sloegen velen de handen aan het werk, en dischten in den „Praatvaar" en andere boeken „voor alle standen" aan het volk zijne eigenaardigheden van taal en uitspraak op. Men is gelukkig van die liefde tot het platte en ruwe, van dat vreemdsoortige kosmopolitisme thans genezen, en begrijpt dat men tot de lagere klassen de uitdrukkingen en vormen der beschaafde wereld moet brengen, indien men hare ontwikkeling krachtig in de hand wil werken. Wij mogen dan ook aan bovengenoemde volksvoorlezingen gerustelijk den lof toezwaaijen, dat zij met groote zorg en sierlijk gesteld zijn.

Naar het werk zelf verwijzende, willen wij geene citaten invoegen, maar alleen die woorden aanhalen, waarmede de heer Jorissen zijne lezingen besluit, omdat zij bewijzen dat de schrijver de roeping van den geschiedvorscher begrijpt, en zij tevens eene les in herinnering brengen die in deze dagen niet te dikwijls kan worden herhaald.

„Nationale herinneringen dienen niet om met angstvallige berekening overal gelijke toestanden op te sporen. Zij moeten strekken om den geest te versterken en om in tijdperken van rust en vrede, die zoo ligt tot traagheid verleiden, den volken een bad der wedergeboorte in den stroom der herinneringen te doen nemen. Het was dan ook mijne roeping niet, als ik de afwerping van Napoleons juk u heb voorgesteld, u wegens gelijkheid van namen schrikbeelden voor den geest te roepen. Maar even min als het wekken van ijdele bekommering, is het bevorderen van slaperige rust mijne bedoeling. Wij weten niet wat ons wacht in deze dagen, voor kleine volken zoo dreigend. Zullen we als in vroegere tijden weder tot verdediging onzer onafhankelijkheid worden geroepen?"

„Indien het zoo zijn zal, dan hebben wij deze troost: de volken gaan niet onder, die niet bezwijken willen. Ook het kleine Nederland zal staande blijven op zijne dijken, zoo lang ieder onzer den eed getrouw blijft, door den eersten Willem voor tijdgenoot en nageslacht afgelegd: Je maintiendrai."

De raad van oever-defensie, ingesteld tot onderzoek der beste wijze waarop de onderzeesche oevers van Zeeland kunnen verdedigd worden, heeft onder leiding van den voorzitter, de heer Conrad, inspecteur van den waterstaat, gedurende de vorige week inspectie gedaan der belangrijkste oevervakken in dit gewest, zoodat men verwachten kan dat van den uitslag van dat onderzoek weldra iets naders zal worden vernomen.

De Oost-Indische landmail is heden aangekomen. Het meest belangrijke nieuws dat zij medebrengt, vatten wij in 't kort zamen. Bagelen dat door de februarij-overstroomingen het meest heeft geleden, schijnt zich nog niet te kunnen herstellen. Men was bevreesd voor gebrek en beraamde maatregelen om het te voorkomen.

De aard- en zeebevingen op Sumatras westkust duren nog voort, doch met mindere hevigheid dan vroeger. De Javasche courant deelt een akelig verhaal mede der verwoesting op Simo, een der Batoe eilanden, door eene geweldige zeebeving op den 9 maart jl. aangerigt. Er werden 96 huizen vernield en 675 inwoners kwamen om, met nog 103 personen die daar tijdelijk waren gevestigd. Van Djokjokarta zijn per telegraaf berigten ontvangen omtrent eene poging tot opstand, door een klein aantal kwaadwilligen aldaar beproefd, die echter van weinig beduidenden aard schijnt geweest te zijn en dadelijk met kracht is onderdrukt.

Het koninklijk besluit van 27 october 1860, omtrent de toelating in Nederlandsch Indie, zou met 1 julij in werking komen. Er heerschte in den laatsten tijd eene buitengewone slapte in alle handelszaken.

De overland-post, loopende tot 26 april, is den 3 junij te Batavia aangekomen.

De berigten van de Zuid- en Oost-afdeeling van Borneo gewagen van eene nieuwe en ernstige poging, die de onzen hebben in 't werk gesteld om zich van Antasarie meester te maken. De uitslag was nog niet bekend.

Z. M. de koning wordt aanstaanden donderdag van Het loo in de residentie terug verwacht.

HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik zijn zaturdag morgen ten 5 ure uit de residentie naar Liebenstein vertrokken.

Z. M. de koning heeft ter beschikking der commissie der nijverheids-tentoonstelling te Haarlem gesteld eene som van f 800, waarvan f 500 voor de werklieden en f 300 voor 100 aandeelen in de verloting bestemd zijn.

Volgens de Nieuwe rotterdamsche courant moeten de berigten, die door de engelsche bladen worden medegedeeld, als zoude door de britsche regering reeds met de Peninsular and oriental company overeengekomen zijn om de veertiendaagsche mail weder in werking te brengen, als geheel ongegrond of althans voorbarig beschouwd worden. Tot nadere officiële aankondiging vertrekt de mail slechts eenmaal in de maand en wel de eerstvolgende keer uit Southampton den 4 augustus.

Men schrijft uit Tilburg dat in deze week een aanvang zal worden gemaakt met de onteigening der gronden ten behoeve der staats-spoorweglijn van Tilburg op Breda, en dat de ingenieurs bij de staats-spoorwegen zich onledig houden met het doortrekken der spoorweglijn van Tilburg op Boxtel. Men verwacht alzoo dat met het maken van den weg voor de lijn Tilburg-Breda weldra een begin zal worden gemaakt.

Voor het kunst-congres dat in de tweede helft van augustus te Antwerpen zal gehouden worden, hebben zich reeds 590 kunstbeoefenaars en litteratoren doen inschrijven, namelijk: 109 uit Belgie (waarvan de antwerpenaars later worden opgegeven), 60 uit Nederland, 339 uit de gezamenlijke duitsche staten, 59 uit Frankrijk, 14 uit Engeland, 3 uit Italie, 2 uit Zwitserland, 2 uit Denemarken, 1 uit Rusland en 1 uit Spanje.

Behalve deze, zijn er op dit oogenblik, uitsluitend voor het congres, nog 169 andere personen uit het buitenland en dus te zamen 759 leden, voor die vergadering ingeschreven, terwijl het aantal aanmeldingen zoo wel uit den vreemde als uit Belgie nog dagelijks toeneemt en er vooral uit Italie nog een aantal te gemoet gezien worden.

Voorts hebben 26 van de voornaamste akademien en geleerde genootschappen officiëel kennis gegeven, dat zij zich op het congres ieder door eene commissie zullen doen vertegenwoordigen.

De Koninklijke akademie van beeldende kunsten te Amsterdam zal worden vertegenwoordigd door de heeren W. J. Hofdijk en M. G. Tetar van Elven.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Bevorderd tot officier der orde van de Eikenkroon jhr. mr. Berg van Middelburgh, raad van legatie bij het nederlandsche gezantschap te Parijs.

GEZANTSCHAP. Bevorderd tot raad van legatie de heer J. A. Mazel, thans secretaris bij het nederlandsch gezantschap te Londen.

LEGER. Op pensioen gesteld ad f 1020, de kapitein van het 2e regement infanterie H. Goudoever.

Necrologie.

Hoewel wij reeds met een enkel woord hebben gewag gemaakt van het overlijden van professor van Ackersdijk, ontleenen wij nog aan de Nederlandsche spectator de volgende levenschets van den man die zóó zeer de wetenschap welke hij beoefende tot sieraad was.

Mr. van Ackersdijck, eenige zoon van mr. W. C. van Ackersdijck, in de letterkundige wereld gunstig bekend, geboren te 's Hertogenbosch den 22 october 1790, had zijne wetenschappelijke opleiding aan de utrechtsche hoogeschool ontvangen. Die opleiding was niet zonder stoornis. Na ter naauwernood het gevaar ontkomen te zijn van onder de gardes d'honneur naar elders vervoerd te worden, riep de omwenteling van 1813 den pas gepromoveerden doctor onder de wapens. Als vrijwilliger nam hij deel aan den veldtogt van 1815, werd bij de huzaren van Boreel ingelijfd en bezocht met het overwinnend leger Parijs. Na zijne terugkomst werd hij in 1817 als substituut-officier bij de regtbank te Utrecht benoemd, en toen door den dood van Wagemann de leerstoel in staats-wetenschappen aan de hoogeschool te Luik open viel en men ter vervulling daarvan te vergeefs een man als J. B. Say had trachten te winnen, viel aan onzen Ackersdijck de eer ten deel tot hoogleeraar in de staathuishoudkunde en statistiek benoemd te worden. Reeds in die betrekking mogt hij door zijne boeijende en heldere voordragt, het genoegen smaken onder de belgische jongelingschap eene school te vormen en veel te hebben bijgedragen tot de zuiverder staathuishoudkundige begrippen, waardoor de latere belgische staatslieden zich van hunne voorgangers hebben onderscheiden. De verdiensten van Ackersdijck werden dan ook in Belgie, waar hij vele vrienden telde, hoog geschat, zoo als blijkt uit de voor zijn gevoel zoo streelende getuigenis van den bekenden belgischen staatsman Charles de Brouckère, voorzitter van het staathuishoudkundig congres in 1847 te Brussel gehouden: „je dois dire que tous les hommes d'état, qui sont aux affaires en Belgique étaient des étudiants, quand il professait l'économie politique à l'université de Liége." Ackersdijck, door de tijdsomstandigheden genoodzaakt Luik in 1830 te verlaten, behoorde dan ook tot die nederlanders, die tot hunne laatste levensjaren de scheiding der beide landen betreurd hebben. Even als zijne overige ambtgenooten uit Noord-Nederland, tijdens de vereeniging aan belgische hoogescholen werkzaam, viel aan Ackersdijck ten deel aan eene der hoogescholen van het tegenwoordige Nederland en wel aan de utrechtsche als

buitengewoon hoogleeraar te worden toegevoegd. Zijne voorlezingen bepaalden zich aanvankelijk tot de staatkundige geschiedenis der volken en de statistiek. Vooral het collegie over het laatste vak, waarbij Ackersdijck blijken gaf van groote belezenheid, grondig oordeel en groote voorliefde, trok, althans in enkele studiejaren, eene menigte toehoorders niet slechts uit de regtsgeleerde maar ook uit andere faculteiten. Later door gunstige beschikking als vierde hoogleeraar aan de regtsgeleerde faculteit toegevoegd, werden zijne voorlezingen met die over de staathuishoudkunde vermeerderd, nadat hij reeds vroeger bij tusschenpozingen op aanzoek van eenige studenten capita selecta over dat vak had gegeven. Na den dood van van Heusde werd zijne taak verzwaard, door toevoeging van voorlezingen over de geschiedenis der middeleeuwen. Tot eer van Ackersdijck kan gezegd worden dat hij eene school heeft achtergelaten. De tegenwoordige staatslieden, die zuiverder begrippen van staathuishoudkunde huldigen, en vooral zij, die hoogen prijs stellen op eene vollediger kennis der stoffelijke en zedelijke hulpbronnen van den staat, zijn voor een groot deel hunne opleiding aan Ackersdijck verschuldigd.

Ackersdijck was onvermoeid in het houden van aanteekeningen niet slechts van hetgeen hij uit zijne keurige boekverzameling, uit tijdschriften en dagbladen geput, maar vooral van hetgeen hij op zijne menigvuldige reizen gezien of vernomen had. Hij reisde met vrucht, wist overal met geleerden betrekkingen aan te knoopen en hetgene hij gezien of vernomen had op zijne voorlezingen te pas te brengen. Ackersdijck heeft weinig in druk uitgegeven. Behalve zijn reisverhaal in Rusland, bepaalden zich zijne werken tot verhandelingen in tijdschriften en tot gelegenheidsstukken, waaronder die over de afschaffing der schaalregten op de granen en over de hervorming van het muntwezen eene voorname plaats bekleeden. Voor de beoefening der statistiek betoonde Ackersdijck steeds eene groote voorliefde. Hij gaf in 1838 in den Vriend des vaderlands eene grondige beoordeeling van het jaarboekje door den heer Lobatto op last des konings uitgegeven, en was onvermoeid werkzaam om de statistische commissie, in 1826 ingesteld en in 1830 ontbonden, weder in het leven te roepen. Geen wonder dat toen bij Zr. Ms. besluit van 10 mei 1858 eene staats-commissie benoemd werd, ten einde van raad te dienen omtrent de wijze waarop eene statistische commissie zou moeten worden zamengesteld en werkzaam zijn en omtrent de inrigting der provinciale bureaux voor statistiek, Ackersdijck tot voorzitter eerst dier voorloopige commissie en later der rijks-commissie voor statistiek benoemd werd. Ackersdijck, die thans zijne schoonste wenschen vervuld zag, wijdde gedurende anderhalf jaar zijne beste krachten aan de werkzaamheden dier commissie. Hij begreep echter, toen hem in 1860, wegens zeventigjarigen leeftijd het emeritaat als hoogleeraar verleend werd ook voor het voorzitterschap der rijks commissie te moeten bedanken. Het eervol ontslag werd hem bij koninklijk besluit van 12 december 1860 verleend, met ingang van 1 januarij 1861.

Gedurende de weinige maanden dat Ackersdijck een welverdiende rust genoot, bleef hij ijveren voor de wetenschap, zoo als blijkt uit zijn werkzaam aandeel aan het landhuishoudkundig congres te Dordrecht, gehouden weinige dagen vóór zijn dood, waarbij hij het voorzitterschap bekleedde van eene der afdeelingen.

Ackersdijck was lid van verscheidene binnen- en buitenlandsche geleerde genootschappen. Onze regering gaf een blijk van hoogschatting zijner verdiensten door hem in 1843 tot ridder van den Nederlandschen leeuw te benoemen, terwijl hem in 1851 door Z. M. den koning het kommandeurskruis van de Eikenkroon werd geschonken.

Kerk- en schoolnieuws.

Vrijdag ll. had alhier de 5e algemeene vergadering plaats der onderwijzers-vereeniging in het 1e schooldistrict van Zeeland, onder leiding van den heer districts-schoolopziener dr. H. Polman Kruseman. 57 leden waren daartoe opgekomen. De redevoering werd gehouden door den heer J. M. de Ruiter, hoofdonderwijzer te St. Laurens. Op de ten verleden jare uitgeschreven prijsstof waren ingekomen twee rivierkaarten van Europa, waarvan die, geteekend door J. Huijsman, hulponderwijzer alhier, bekroond werd. Later werden belangrijke bijdragen geleverd door de heeren L. de Man, W. Auer, P. Kwekkeboon, M. Dusart Oranje en mr. A. F. Sifflé, honorair lid der vereeniging. Na den afloop der vele werkzaamheden vereenigde men zich aan eenen vriendschappelijken maaltijd.

Deze vergadering getuigde wederom van den goeden geest, die onder de onderwijzers in dit district heerschende is.

— Door den grooten kerkeraad der evangeliesch luthersche gemeente te Zutphen is, ten gevolge van het bedanken van den heer W. D. Statius Muller, te Schiedam, het volgende zestal van predikanten opgemaakt, de heeren: J. P. G. Westhoff, te Middelburg; K. L. van Schouwenburg, te Wildervank en Veendam; J. G. D. Martens, te Helder c. a.; A. A. Beudeker, te Edam: C. Plaat, te Harlingen, en G. T. Bruyn, te Monnikendam.

Marine en leger.

Zr. Ms. stoomschip Merapi, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee R. L. de Haes, komende uit Oost-Indie is in den namiddag van den 26 dezer ter reede van Texel aangekomen.

— Men verneemt dat bij de Koninklijke militaire akademie te Breda, het navolgende aantal kadets zijn benoemd voor het leger hier te lande: 13 voor het wapen der infanterie, 15 voor het wapen der artillerie, 5 voor het wapen der genie en 2 voor het wapen der kavallerie; voor het leger in Indie: 14 voor het wapen der infanterie, 18 voor het wapen der artillerie, 8 voor het wapen der genie, 2 voor het wapen der kavallerie en 2 bestemd voor het leger in West-Indie, welke den 5 september als kadets bij gemelde akademie zullen in dienst worden gesteld.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Den 26 dezer zijn te Vlissingen ter verkoop aangeboden de navolgende perceelen: I. Een huis en erve in de Sint Jacobstraat, wijk F no. 71, verkocht voor f 1265. II. Een dito in de Lange Zelke, wijk E no. 140, verkocht voor f 975.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure.

Julij 1861.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°.	Thermometer C.	betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen in 24 u.	Laagste temperat. en verschil met de hoogste.	Aanmerkingen.
21	NWest.	3	759.1	18.9	0.86	13.92	0.5	—	betrokken.
22	W. t. N.	3	759.2	19.8	0.72	12.05	5.2	—	ligt bewolkt.
23	Z. ZW.	5	755.2	19.3	0.84	13.83	0 0	—	bewolkt.
24	Zw. t. Z.	6,5.	761.3	18.9	0.62	9.97	0.5	—	bewolkt buij.
25	Zuid.	11	758.7	21.6	0.76	14.10	0.6	—	betrokk. buij.
26	W.ZW.	10	753.1	18.4	0.69	10.81	0.4	—	bewolkt.
27	West.	6	757.4	17.9	0.72	10.96	3	—	ligt bewolkt.

Thermometerstand.

26 julij 's av. 11 u. 62 gr.
27 „ 's morg. 7 u. 62 „ 's midd. 1 u. 68 „ 's av. 11 u. 60 gr.
28 „ 's morg. 7 u. 61 „ 's midd. 1 u. 66 „ 's av. 11 u. 58 „
29 „ 's morg. 7 u. 60 „ 's midd. 1 u. 70 gr.

A L G E M E E N E

NATIONALE TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID

TE HAARLEM.

III.

Veel langer dan ons lief was hebben wij hen, die onze vorige artikels over de tentoonstelling hebben gelezen, naar het vervolg laten wachten. Wij werden tot dat uitstel gedwongen. Onmiddellijk na ons relaas van de opening en van een vlugtig overzigt van het geheel, konden wij met ons verslag niet voortgaan, omdat de sub-commissie met de rangschikking der voorwerpen belast in de eerste week nog niet had kunnen slagen om de duizende voorwerpen elk van het behoorlijke nommer te voorzien, waaronder zij in den catalogus vermeld staan; in plaats van de vereischte catalogusnommers droegen de meeste stukken nog de roode nommers met welke zij bij ontvangst in de registers der commissie geboekt waren. Men kon dus de inzendingen wel zien en bewonderen, doch zoodra men wilde weten wat de namen der voorwerpen waren of hoe de vervaardigers heetten, stuitte men, en niemand kon in den rooden chaos zijn weg vinden. Het duurde verscheidene dagen eer dit gebrek verholpen was. Toen echter eindelijk alles op orde was en de tweede week aanving, eischten de zittingen en verslagen der provinciale staten, die alle aanspraak op voorrang hadden, de ruimte van dit blad, die zij bovendien nog deelen moesten met de overzigten der aangevangene discussien betrekkelijk de belangrijke militiewet in de tweede kamer der staten generaal. Gedurende de derde en vierde week der tentoonstelling werd het er niet beter op; de beraadslagingen over de militiewet bleven voortgaan en wij meenden een onderwerp van zulk een gewigt, en dat de belangen der bevolking zoo van nabij betreft, niet al te beknopt te mogen behandelen.

Nu de rusttijd der tweede kamer ons weêr meerdere ruimte laat, denken wij daarvan gebruik te maken om in den geest met onze lezers de lokalen der haarlemsche tentoonstelling aandachtig te doorwandelen.

Een algemeene indruk, dien men natuurlijk eerst na afloop der geheele beschouwing kan opdoen, doch dien wij meenen hier als inleiding te kunnen laten voorafgaan is, dat, hoe veel verdienstelijks en schoons hier bijeen is, wanneer men de tentoonstelling als een geheel beschouwt, het toch niet te ontkennen valt dat vele vakken op zich zelf schraal vertegenwoordigd zijn, zoo dat men uit de hier geleverde proeven den staat van zulk een tak van nijverheid volstrekt niet kan opmaken. Sommige vakken zijn zelfs in het geheel niet vertegenwoordigd. En dit brengt ons van zelf tot de vraag, of de tijd voor algemeene tentoonstellingen van nijverheid niet voorbij is, en men zich niet liever bepalen moest tot het nu en dan houden van eene groote tentoonstelling in één vak, waarbij dan zeker de meerderheid der daartoe behoorende industriëlen zou wedijveren. Gewis heeft het thans — het blijkt wanneer men de vakken afzonderlijk beschouwt — menigeen zich van inzending laten weêrhouden door de gedachte, dat zijne voortbrengselen als onopgemerkt verzinken zouden in de groote massa, en hij er dus toch geene eer mede zou inleggen.

Bij de groote uitbreiding, die het gebied van den menschelijken geest in den loop der tijden en inzonderheid in de laatste eeuw ondergaan heeft, schijnt de tijd der algemeenheid voorbij en kan men alleen nog het speciale omvademen. Van daar de tegenwoordige talrijke specialiteiten in alle vakken. Er zijn geene universele geleerden meer gelijk vroeger; en daar het geheel door niemand meer in behoorlijke mate omvat kan worden, is het wijs zich op een onderdeel der wetenschap toe te leggen, ten einde dit althans in al zijne vertakkingen meester te kunnen worden en liever in één punt uit te munten, dan alles gebrekkig te kennen. Van algemeen wetenschappelijke genootschappen straalt weinig licht meer uit; ook van maatschappijen die de nijverheid in hare geheele uitgebreidheid willen omvatten kunnen wij ons voor het vervolg niet veel goeds meer voorstellen. Hetgeen voor wetenschappen waar is, is ook ten volle op de nijverheid toepasselijk. Terwijl in vroegere tijden de werkmeester alles zelf vervaardigde, bestaat zijn arbeid tegenwoordig niet zelden blootelijk in het behoorlijk ineenzetten van de afzonderlijke deelen, met wier uitsluitende vervaardiging zich weder anderen bezig houden. De verdeeling van den arbeid is in menig opzigt tot het uiterste gedreven, en daarom is het voor eene algemeene tentoonstelling een onbereikbaar ideaal, dit alles te willen bekomen, opnemen, en ter bezigtiging stellen. Andere instellingen, die beter van den geest des tijds doordrongen zijn dan onze bejaarde Maatschappij ter bevordering van nijverheid, hebben dit, naar onze meening, juister ingezien. Behalve in het vak van landbouw werd zoo wij ons niet vergissen, de eerste speciale tentoonstelling hier te lande in 1853 te Amsterdam totstand gebragt, door de Maatschappij voor bouwkunst gemeenschappelijk met de Vereeniging voor volksvlijt. Deze bestond uitsluitend uit bouwmaterialen en hetgeen met bouwkunst in naauwe betrekking staat. Zoodra de fotografie ook hier eenige ontwikkeling kreeg, hield de Vereeniging voor volksvlijt eene tentoonstelling uitsluitend van producten dezer nieuwe vinding. De belangrijke tentoonstelling van voorwerpen voor het onderwijs dienstig, ligt nog versch in het geheugen, en op dit oogenblik is te Amsterdam zoo veel mogelijk alles bijeen gebragt wat op visschersbedrijf betrekking heeft. Zulke tentoonstellingen kunnen van onberekenbaar nut zijn en eene volledigheid bezitten waaraan anders niet te denken valt.

De verzameling te Haarlem, hoe schoon in menig opzigt, levert er het bewijs van. Wij doorloopen daartoe den catalogus en bevinden onder anderen dat er ten toon gesteld is: kaas en boter door 7 inzenders; bieren, 8; koper- en ijzergaas, 1; snaren, 1; rijtuigen, 10; verwerswerk, 13; stoffenververswerk, 5; looijerswerk, 12; schoenmakerswerk, 17; handschoenen, 3; reiskoffers, 9; weitasschen, 1; zadels, 3; bontwerk, 2; hoeden, 6; petten, 4; passementwerk, 7; ijzeren of vertind keukengereedschap, 3; borstelwerk, 10; enz. Iedereen zal toegeven, dat het getal der inzenders in eene nietsbeteekenende verhouding staat tot dat dergenen die zich in ons land met de vervaardiging der genoemde artikelen bezig houden, en dat uit het hier ten toon gestelde zelfs bij benadering niet op te maken is in welken toestand die takken van nijverheid ten onzent verkeeren.

Hieruit vloeit weder eene andere ongelegenheid voort, namelijk dat bij gebrek aan voldoende vergelijking de toekenning van medailles zeer wordt bemoeijelijkt.

In den catalogus der tentoonstelling zijn bij vele artikelen de prijzen vermeld, die zij gelden moeten; bij andere niet. Het ware te wenschen dat die vermelding algemeen ware geweest, want nu is vergelijking in vele gevallen onmogelijk. De commissie voor de tentoonstelling heeft natuurlijk geene schuld aan die onregelmatigheid; zij heeft de prijzen vermeld, wanneer die waren opgegeven. Doch wij achten het verzuim van prijsopgave grootelijks ten nadeele van de inzenders; verscheidene voorwerpen zullen onverkocht blijven, omdat de gegadigden opzien tegen de moeite om naar de prijzen te gaan vragen, ofschoon die welligt billijk zijn en een verkoop zouden ten gevolge gehad hebben, indien de vervaardiger niet te geheim met zijne condities ware geweest. De groote meerderheid der voorwerpen die koopers vinden, zullen vermoedelijk — wij houden er ons van overtuigd — die zijn, wier prijzen elkeen uit den catalogus kan leeren kennen. Niet enkel voor deze gelegenheid, maar in het algemeen, kunnen wij alle industriëlen, van welken aard ook, niet genoeg toeroepen: Hangt toch een prijsbriefje aan elk uwer artikelen; menigeen, een prijs vermeld ziende die hem convenieert, zal bij u koopen, terwijl bij anders de moeite niet zou genomen hebben er naar te komen vragen. Een groot gedeelte van het publiek wil zich niet bloot stellen aan het onaangename gevoel van naar een prijs te informeren en, wanneer die te hoog blijkt te zijn, zonder koopen den winkel of de werkplaats weder te verlaten. Men ontwijkt die moeijelijkheid op de kortste wijze, door in 't geheel niet binnen te komen, en wie daar de grootste schade bij lijdt, behoeven wij niet aan te duiden. Het oude spreekwoord „Goed voorgedaan is half verkocht," wordt doorgaans in een te beperkten zin uitgelegd en alleen toepasselijk geacht op de sierlijke uitstallingen of bewerking der voorwerpen; naar ons inzien steekt er meer in, en behoort onder dat goede voordoen ook de kennisgeving van den prijs, want een billijke prijs is zeker een aanbeveling, en omgekeerd kan zelfs goud te duur gekocht worden.

Tot de beschouwing der voorwerpen overgaande, staan wij in de eerste plaats stil bij hetgeen uit onze onmiddellijke nabijheid afkomstig is.

Zeeland is geen provincie van industrie. Onderscheidene omstandigheden zijn daarvan oorzaak; wij willen er hier slechts een paar zeer ter loops aanstippen: in de groote gemeenten — de vroegere steden — steunt men voor een groot deel op de fortuinen vroeger door den handel verworven; in de kleinere is landbouw hoofdzakelijk het middel van volksbestaan. Scherpen prikkel tot handwerksnijverheid schijnt daardoor minder te zijn gevoeld. Evenwel had onze nijverheid beter kunnen vertegenwoordigd zijn en men zou verkeerd doen indien men, in hetgeen thans te Haarlem bijeen is, de maatstaf zou meenen te zien van hetgeen Zeeland op het gebied van volksvlijt in staat is te leveren. Gelukkig dat althans de voorname tak van industrie die eigenaardig zeeuwsch is, de meekrap, naar verhouding het best is vertegenwoordigd, doch men zou speciaal deskundige moeten zijn en tevens de gelegenheid tot het nemen van proeven moeten bezitten, om de intrinsieke waarde te kunnen schatten van hetgeen verschillende fabriekanten in dit opzigt geleverd hebben. Met weinig meer dan eene eenvoudige opsomming moeten wij hier dus volstaan. Terwijl J. Hacke te Noordgouwe, een driejarige meekrapplant (no. 3 van den catalogus) zond, vinden wij van Ochtman, van der Vliet & co. te Zierikzee (189) 23 meekrapproducten, als meekrap van verschillende soorten, en uit meekrap getrokkene stoffen, namelijk xantine, rubiacine, alizarine, carmin, garancine, fleur de garance, colorine, olie van meekrap, en voorts nog murexide uit guano en acide polychromatique uit aloëe van G. A. van Renterghem en co. te Goes (190), verschillende monsters van garancine en fleur de garance; van G. J. Sprenger en J. Luteyn, directeuren der Middelburgsche garancinefabriek (191), twee flesschen garancine en monsterlapjes met deze garancine geverwd; van Verhagen en co. te Goes (192), 15 meekrapproducten, waaronder weder meekrap in verschil-

lende toestanden, groene garancine van onderscheidene soorten, bruine garancine, fleur de garance, noir de garance, azale, meekraplak en roode meekrap stempelinkt (eene nieuwe uitvinding).

Een twaalftal fleschjes met verschillende scheikundige preparaten van nieuwere vinding, als indigotine, aniline, nitrobenzine, indisine, anilinviolet, fuchsine, hæmatoxyline, chrysamiinzuur, pikrinzuur, murexide enz., werd ingezonden door G. J. Jacobson A.Bz., scheikundige in de fabriek der firma Verhagen en co. te Goes (187).

De aanmerking, die wij betrekkelijk de vorengaande producten maakten, dat zij door den toeschouwer alleen vermeld en niet beoordeeld kunnen worden, is ook op vele andere inzendingen uit Zeeland toepasselijk, daar het veelal voortbrengselen zijn, die niet kunnen of mogen onderzocht worden. Daaronder rangschikken wij de fleschen patentolie van C. J. Boogaert (11) en van Van Uije en co. (12), beiden te Middelburg, waaromtrent wij alleen kunnen zeggen, dat zij een zuiver voorkomen heeft; de fleschen gepelde rijst van A. Teding van Berkhout te Middelburg, firma Middelburgsche stoompellerij en meelfabriek (38), die echter ook, door het glas heen, er goed uitzien; het tafelzout van O. Verhagen te Goes (80); de chocolade, van J. Fak Brouwer en zonen te Middelburg (90), waarvan wij hopen, dat zij bij gebruik den ouden roem der zeeuwsche chocolaad zal handhaven; het zeeuwsch-duitsch bier in fleschen van Nuys en co. te Middelburg (106), waarvan de prijs van 25 cents per flesch wel wat te hoog is — al moge de kwaliteit ook uitmuntend zijn — om op een algemeen verbruik te kunnen hopen; de sigaren van le Nobel en zoon te Middelburg (119) en C. M. Vorstheuvel la Brand, firma la Brand Moermans, te Zierikzee (124), die bovendien, als in kistjes besloten, meerendeels zelfs niet gezien kunnen worden.

Onder de werktuigen zijn er slechts twee uit Zeeland, of strikt genomen één, de stroosnijmachine voor paardenvoeder van W. J. de Graaff te Zierikzee (248), want het andere, van Nardten en Luckerhoff, mede te Zierikzee (281), is slechts een model van — naar het schijnt — een stoommolen; in den catalogus heet het een model stoommachine van $\frac{1}{200}$ paardekracht, met een stel vertikale molensteenen, waarvan de kantsteenen door den legger in beweging worden gebragt.

Het hoogijzer voor een smidsvuurhaard, door J. van de Sande te Cadzand (336), prijs f 13,50, is een bijna vierkante bak van gegoten ijzer, met een pijp aan de achterzijde, waarin die van den blaasbalg wordt geplaatst; in den bak bevindt zich een gegoten ijzeren cilinder met drie inkepingen, om een breeder of smaller vuur te maken, welke met behulp van eene staaf kan worden rondgedraaid. In het deksel bevindt zich eene sleuf om de lucht uit den blaasbalg door te laten, die door een werkman met een dun ijzer kan open gehouden worden. Volgens den uitvinder bezit deze toestel de volgende voordeelen boven het gewone smidsvuur, dat hij een derde minder kolen en een derde minder tijd om te heeten vereischt, dat hij het maken van drie vuren, als groot, middelbaar en klein toelaat, en dat de vuurhaard niet dikwijls behoeft vernieuwd te worden.

Eene zeer bijzondere plaats nemen de modellen van L. Janse Bz. te Middelburg (388) in, houten raampjes, waarin draden van onderscheidene kleuren in verschillende rigtingen strak gespannen zijn. Zij strekken tot demonstratie van de theorie der kromme lijnen van enkele en dubbele kromming en gebogen oppervlakten, alsmede voor die van het licht en het geluid. De kromme lijn en gebogene oppervlakten zijn voorgesteld door regte draden van verschillende kleuren; de hoofdlijnen door witte en de ontwondene door licht roode. In de brandlijnen zijn de licht- of geluidstralen wit, de cirkel geel, de wezenlijke brandlijn donkerrood en de denkbeeldige licht rood. Voor den wiskundige zijn deze modellen voorzeker van groot belang, doch onze lezers zouden ons weinig dank weten indien wij de voor oningewijden onverstaanbare beschrijving, die in den catalogus bijna twee bladzijden vult, hier overschreven. Voor den deskundige is het genoeg wanneer wij vermelden, dat door den inzender bij deze modellen eene memorie is gevoegd, waarin zij theoretisch en practisch verklaart worden. De modellen zijn dezelfde die in 1858 op de tentoonstelling alhier zijn ter bezigtiging geweest en waaraan wij toen ondubbelzinnige hulde hebben gebragt.

Niet zoo gemakkelijk te vinden als deze modellen is de inzending van W. Hak, te Cadzand (393), een repetitie-horlogie, waardoor zelfs een doofstomme de uren en kwartieren in het donker kan onderscheiden, een stuk dat, volgens de beschrijving, zeer eenvoudig van inrigting en weinig kostbaar van onderhoud moet zijn. Ondanks navraag was het in de zaal der instrumenten en uurwerken niet te ontdekken.

Bij het touwwerk, ingezonden door B. A. Fokker, te Middelburg (639), wordt vermeld, dat dit proeven van geoefendheid van den meesterknecht der lijnbaan, W. Blokpoel, zijn. Het touw ziet er goed uit, doch de beoordeeling valt weder niet onder onze competentie, evenmin als ten aanzien van het monster opgemaakt vlas van J. der Weduwen Hz. te Dreischor (656).

De heerenlaarzen van J. W. Lemarchand te Middelburg (676) zijn net van bewerking. De inzending van D. J. Pennock aldaar, gewaste beddentijken, geprepareerde beddenwas en monsters gesponnen paardenhaar (732) zijn artikelen ten aanzien waarvan wij weder met de vermelding moeten volstaan. Niet veel meer kunnen wij zeggen van den paardeharen dameshoed, prijs f 40, van L. Nivelle, te Zierikzee (749), den dameshoed, de damesmuts, de balcoiffure en de jongens zomerpet, van K. J. L. Stracke te Middelburg (750), en de corsetten van A. Beausson, aldaar (765.)

(Wordt vervolgd.)

Buitenlandsche Tijdingen.

Amerika.

Een telegram van Reuters agentschap meldt het volgende uit New-York van 17 julij:

Een korps van de troepen der zuidelijke staten, 600 man sterk is naar Beverley opgemarcheerd. Een aanzienlijk korps van dezelfde staten is door generaal Barnett verslagen. Generaal Mac-Clellan heeft eene verklaring ingediend, meldende dat de zaak der separatisten in westelijk Virginie als verloren moet beschouwd worden. De heer Summer heeft in het congres een voorstel gedaan, strekkende tot afschaffing der slavernij tegen vergoeding aan de eigenaars van slaven.

Engeland.

Het kabinet heeft eene wijziging ondergaan, hoofdzakelijk hierin bestaande dat lord Herbert als minister van oorlog aftreedt en vervangen wordt door sir G. Lewis, die als minister van binnenlandsche zaken door den heer Cardwell wordt opgevolgd. De dagbladpers laat zich over deze verandering niet gunstig uit, alleen The morning post is er mede ingenomen.

— Men vreest dat de blokkade der zuidelijke havens van Noord-Amerika geschilpunten en welligt ernstige oneenigheden tusschen Engeland en de Vereenigde staten zal doen oprijzen, vooral indien er in Engeland gebrek aan katoen kwam, waardoor de verzoeking om de blokkade te schenden des te grooter zou worden.

Duitschland.

Weenen 27 julij. In het hongaarsche lagerhuis zijn gisteren de beraadslagingen aangevangen over het antwoord van keizer Frans Joseph op het adres van den landdag. Tot op dezen oogenblik is daarvan nog niets anders bekend dan dat er zeer omstuimige debatten hebben plaats gehad. In de hongaarsche bladen wordt beweerd, dat het antwoord geenszins met het aloude staatsregt van hun land, en dus evenmin met het welbegrepen belang van de monarchie kan worden overeen gebragt, maar als het persoonlijk gevoelen van de duitsche ministers moet worden beschouwd, en dat men zich in de beide huizen van den landdag voorstelt dat het nog geenszins als het laatste woord des keizers moet worden aangemerkt.

Met het oog op de tegenwoordige gebeurtenissen is het niet onbelangrijk in herinnering te brengen het formulier van een eed, vroeger door de keizers van Oostenrijk aan Hongarye gezworen, en welk formulier reeds ten tijde van koning Andreas (in 1222) bestond. Keizerin Maria Theresia zelve weigerde niet dien eed af te leggen, en eerst door keizer Leopold II werd hij afgeschaft. Het formulier luidde aldus: „Indien ik of een mijner opvolgers, wanneer het ook zij, op uwe privilegiën mogt willen inbreuk maken, dan is het, krachtens deze belofte, aan u en aan uwe nakomelingen veroorloofd u te verdedigen, zonder dat men u daarom als opstandelingen zal kunnen aanmerken."

Frankrijk.

Parijs 27 julij. Hoewel men nog altijd in het onzekere blijft omtrent de gezondheidstoestand van den keizer, houden de gissingen aan of hij werkelijk tot herstel dan wel om redenen met de politiek in verband staande te Vichy vertoeft. Met het laatste gevoelen brengt men in verband dat ook de koningin van Spanje, vergezeld van den generaal Prim, zich thans te Vichy ophoudt en een bezoek aan den keizer heeft gebragt. Dit heeft natuurlijk reeds aanleiding gegeven tot het vermoeden dat de fransche en spaansche gouvernementen zich eerlang met elkander zullen verstaan, wat betreft de oplossing van het romeinsche vraagstuk, zonder dat de belangen der katholieke kerk zullen worden gekrenkt. Eene brochure is in het licht verschenen, getiteld: Frankrijk en Spanje te Vichy, en ieder kan ligtelijk nagaan, in welken geest zij is geschreven. Verder wordt aangekondigd dat eerlang eene brochure zal worden uitgegeven, waarin de schrijver de aangelegenheid der inlijving van Sardinie tot een punt van een gezet onderzoek maakt.

Te gelijker tijd is het gerucht in omloop dat de keizer zich binnen kort naar Karlsbad in Boheme zal begeven, en toen dit door eene particuliere dépêche op de beurs te Weenen werd bekend gemaakt, verwekte het groote sensatie en gaf tot allerlei gevolgtrekkingen aanleiding. Men achtte het nu niet onmogelijk dat de keizer der franschen ook te Weenen komen, eene toenadering tusschen de beide hoven plaats vinden, de politiek der beide gouvernementen de zelfde worden, en in een woord dien ten gevolge de toestand van Europa zich geheel en al wijzigen zou. Het beheeft evenwel wel geen betoog dat al die commentarien voorloopig op geen grond steunen.

Van eene andere zijde hoort men echter weer veel gewagen van een fransch-russisch verbond, en daarmede wordt in verband gebragt dat het dagblad Le nord, hetwelk sedert lang met zoo veel warmte op een dergelijk verbond aandringt, verlof heeft bekomen zich te Parijs te vestigen, en dat het reeds ten deele door Frankrijk wordt bezoldigd. Al deze beweringen zijn echter slechts geruchten die natuurlijkerwijs uit den tegenwoordigen stand der zaken voortspruiten en nog van een aantal andere vergezeld gaan.

— Den 24 dezer is een fransch eskader, bestaande uit drie linieschepen, van Toulon in zee gegaan, zich in de eerste plaats naar de nabij gelegen Hyères-eilanden begevende. Aldaar zou het, naar men dacht, nadere instructien en aanwijzing van zijne bestemming ontvangen.

— Uit de staten der laatste volkstelling te Parijs blijkt dat niet minder dan 23,000 personen zich daar met de fotografie of daarmede in verband staande werkzaamheden bezig houden. Hoe vele duizenden moet het getal der gefotografiëerden dan wel niet beloopen!

Italie.

De napelsche correspondent van het londensche dagblad The times, een voorstander van Italies eenheid, zegt in een schrijven van den 17 dezer: „Ofschoon ik zeker ben van tegenspraak te zullen ontmoeten, aarzel ik niet te zeggen dat de stemming der gemoederen in zuidelijk Italie jegens het algemeene gouvernement meer en meer vijandig wordt. Ik heb veelvuldige gelegenheid om de gezindheid der bevolking waar te nemen, en ik herhaal dat er, zoo al geene dadelijke afvalligheid, in allen gevalle teleurstelling, weerzin, weifeling bij de bevolking bestaat, en dat dit kwaad verergert; en ik geloof, dat, indien er thans wederom eene volksstemming gehouden wierd onder volle vrijheid voor de kiezers om naar hun goedvinden te stemmen, zij niet gunstig voor het gouvernement van koning Victor Emmanuel zou uitvallen.

Ik weet welke verantwoordelijkheid ik op mij laad door dat gevoelen uit te spreken; doch ik ben van de waarheid er van overtuigd, en indien het waar is, dient het voor het algemeen belang ook bekend gemaakt te worden. Mijn doel is voorzeker geenszins de herstelling te bevorderen van die ellendige regering, welke van het napelsche volk heeft gemaakt wat het thans is, maar tot naauwkeurig onderzoek naar de oorzaken van het kwaad aanleiding te geven. Behalve beloften en besluiten is er tot nog toe door het sardinische gouvernement zeer weinig voor zuidelijk Italie gedaan, en zoo ver den maatschappelijken toestand betreft, is het hier veel slechter gesteld, dan een jaar geleden.

Napels is thans voor Italie een bezwaar en eene hindernis, en het zal, indien de zaken op den tegenwoordigen voet blijven, nog iets ergers zijn wanneer een dag van strijd komt, gelijk er voor het overige van het schiereiland gewis komen zal.

De mannen, die te Rome, te Venetie of elders de reactie hier te lande besturen, hebben, geloof ik, niet den wensch of het plan om hier thans eene algemeene bewegeng te doen uitbarsten. Wat zij beoogen is alleen verbittering te verwekken, te bewerken dat de laauwe en onverstandige liberalen in het rond zien en uitroepen: „wat hebben wij gewonnen?" En tot nog toe zijn zij in dien toeleg wel geslaagd.

Het is onverstandig, zich voor te stellen dat het zuiden van Italie, door zekere natuurlijke aantrekking en innerlijk verband, allengs van zelf met het overige van Italie zal zamensmelten; veeleer heerscht hier thans het tegengestelde beginsel namelijk afkeer en afzondering; en aan de napolitanen moet door feiten, door schielijke en welberaden maatregelen, worden bewezen dat naauwe aansluiting aan het overige van Italie hun louter voordeel zal aanbrengen. Hiervan is de meerderheid nog niet overtuigd."

— Te Napels is weder eene bourbonsche zamenzwering ontdekt, en te oordeelen naar de personen die aan het hoofd stonden moet zij van een zeer gewigtigen aard geweest zijn. Als hoofden van het comité belast met de organisatie der poging om het gezag der Bourbons te herstellen, zijn in hechtenis genomen de kardinaal-aartsbisschop Riario Sforza, de prins Montemiletto en zijn zoon de graaf van Popolo. Vooral de naam van eerstgenoemde is hierin van veel beteekenis, te meer daar, in verband met ontdekkingen door de italiaansche regering te Napels gedaan, beweerd wordt dat voor de bewegingen in Zuid-Italie het wachtwoord van Rome uitgaat. Men vleit zich reeds dat deze omstandigheid op de houding van Frankrijk ten opzigt van Italie van invloed zal zijn, want met de openlijke erkenning van Italie is het niet overeen te brengen dat de tegenwoordigheid van Frans II aan het hof van Rome geduld wordt en dat de fransche vlag de zamenzweerders tot bescherming verstrekt.

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Rotterdam 29 julij.

Er werd heden weder weinig geveild, en er was eene flaauwe markt.

Graanmarkten.

Amsterdam 29 julij.

Tarwe en gerst vast.

Raapolie op zes weken f 41. Lijnolie op zes weken f 33¼.

Rotterdam 29 julij.

Tarwe was heden 20 en rogge 10 cent lager. Koolzaad, waarvan 160 last was aangevoerd, gold f 12,80 a f 13,20.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 29 julij.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	63¾
	dito Nationale dito	3	„	75 11/16
	dito dito dito	4	„	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	133
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	102⅜
	Certific. Hope & co.	4	„	76⅝
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	95
	dito	6	„	56¾
	Aand. spoorweg			192¼
	Leening 1860.	4½	„	89¾
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	2	„	41¾
	dito binnenlandsch	3	„	47½
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	46¾
	dito amsterdamsche	5	„	—
	dito nationale	5	„	55
	dito 1847/1852	2½	„	24⅝
	Bank actien	3	„	—
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	55⅛
Portugal.	Obligatien	3	„	47⅛
	dito nieuwe	3	„	46 11/16
Grenada.	dito			—
Venezuela.	dito	2¼	„	17⅛
Illinois.	dito	7	„	88
Mexico.	dito	3	„	22¼

— Londen, 27 julij, ten 12 ure. Consols 89⅞.

— Weenen, 27 julij. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 68,20.

— Parijs, 27 julij. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 67,75

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 25 julij.

Metalliek f 21,10; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,87½; Engelsche Russen f 11,87½; Fransche f 56,—; Belgische f 56,12½; Pruissische f 34,87½; Spaansche piasters f 2,40; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,87½; Russische in zilveren roebels f 33,—; Poolsche in fl. f 26,87½; Nationale metalliek f 29,10; Dollars f 2,43.

Zeetijdingen.

Sedert 27 dezer zijn de reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Philipp*, gez. Mencke, *Hulda*, gez. Rickmann, *Ernestine Lemcke*, gez. Lemcke, *Edel Catharine*, gez. Hansen, allen van Riga; *Lene*, gez. Storre, Nijkjobing; *Ceres*, gez. J. J. Marsen, Libau; *Jane*, gez. Fozzard, Londen; *Heinrich*, gez. Wupper, Warberaud; *Circassian*, gez. Crawford, *Ellen*, gez. Avery, beide van Sunderland; *Haabets Anker*, gez. Andersen, Christiania; *Aurora*, gez. Martinussen, Odensee; 3 *Gebruder*, gez. Hancke, Eckernfjorde; *Andvaka*, gez. Talaksen, Gothenburg. Voor Brussel bestemd: *Othello*, gez. B. Kolster, Hamburg; *Anne*, gez. Jessen, IJsstadt. En voor Gent bestemd: *Geziena Wilhelmina*, gez. Dockman, Riga.

— Den 28 dezer is te Veere binnen gekomen, de engelsche brik *Union*, gez. Robbert Parkin, van Newcastle met kolen bestemd naar Middelburg.

Advertentien.

Getrouwd:

Mr. D. VAN ECK,
Weduwnaar van M. W. VAN DER KOOGH,
Haarlem, van 's Gravenhage,
den 25 Julij 1861. en
C. M. MAKKERS.
Eenige kennisgeving.

Heden beviel van eene DOCHTER A. G. GELDOF, Echtgenoot van P. KRIJGER.
Middelburg, 29 Julij 1861.
Eenige kennisgeving.

Brakel, 27 Julij 1861. Heden overleed Mevrouw de Weduwe CRAMERUS, geboren CANISIUS.
Algemeene kennisgeving.

M! M! Bij deze heb ik de eer U te berigten dat mijn' **Boek- en Papierhandel, Leesinrigting** enz., van af 1 Julij jl. is overgegaan aan den Heer J. J. THOMKINS, die dezelve voor zijne rekening blijft voortzetten.

De loop der zaken ondergaat, behalve de firma, geheel geene verandering; alles wordt op den gewonen voet uitgevoerd. Mogt ik gedurende vijf jaren uw vertrouwen en veelgeschatte begunstiging genieten, hoop ik dat mijn Opvolger daarin ruimschoots zal blijven deelen, waartoe ik hem bij U minzaam aanbeveel.

Ik betuig mijnen hartijken dank voor de krachtdadige ondersteuning in mijne zaken van U genoten, terwijl ik mij met hoogachting blijf noemen UEd. dw. Dienaar,
DE JONG ZIJLSTRA.

M! M! In gevolge bovenstaande Annonce heb ik de eer mijnen geëerden Stadgenooten en verdere Begunstigers van mijnen Voorganger, den Heer DE JONG ZIJLSTRA, de geheele overname van diens Zaken te berigten.

Het zal mij aangenaam zijn U voortdurend te mogen blijven bedienen, belovende van mijne zijde alles in het werk te zullen stellen, om het mij te schenken vertrouwen en de begunstiging die mijn Voorganger jaren achtereen mogt genieten, waardig te worden.

Mij daartoe beleefdelijk aanbevelende, heb ik de eer met hoogachting te zijn UWEds. dw. Dienaar,
Middelburg, 25 Julij 1861. J. J. THOMKINS.

UIT DE HAND te Koop een bruin **RUINPAARD**, oud 9 jaren; eene **Kap-Chais**, goed onderhouden **Paardentuig** en een **Zadel** met toebehooren. Adres bij L. VERHULST Wz., te Westkapelle.

ZAADSTROO TE KOOP in den **Schorer-Polder**, Gemeente **Nieuw- en St. Joosland**, tegen f 1,50 de 100 bos. Te bevragen in den **Roode Leeuw** en in den Polder.

De ondergeteekende heeft de eer Belanghebbenden te informeren dat hij tegen 5 Augustus a. s., te dezer Stede eene **DAG- en AVONDSCHOOL** zal openen voor een **12**tal JONGEHEEREN. Het Onderwijs zal omvatten de gewone Wetenschappen en de **vier Moderne Talen**, met voorbereiding, des verkiezende, voor de Academiën of andere Betrekkingen. Tevens berigt hij dat hij nog enkele uren vrij heeft voor Privaatles, mede in de Italiaansche, Spaansche en eenige andere levende Talen. Zijne veeljarige ervaring in 't Vak van Onderwijs en Opvoeding geeft hem aanleiding zijne nieuwe Inrigting, waarop reeds enkele Jongeheeren van aanzienlijke Familien geplaatst zijn, ten minzaamste aan te bevelen.
Adres provisioneel Zuidzijde der Haven, G 78.
J. C. E. GOSLER, Instituteur.

WAARSCHUWING aan het geachte Publiek, dat ... de Pottenmarkt de **Portretten** voor 20 à 30 cents ge... prijst staan, en als men de Tent verlaat is men 2½ à 3 Gulden kwijt, dus weest op uwe hoede, laat u niet misleiden.
D. J. HUISMAN.

WAARSCHUWING VOOR ZWAKKE OOGEN.

Daar het algemeen bekend is dat het Gezigt, door het schelle licht, voor de Gezigts-organen de schadelijkste gevolgen kan te weeg brengen, zoo berigt de ondergeteekende dat hij alhier is gearriveerd met eene collectie **BRILLEN**, in alle kwaliteiten, voorzien van zuivere Periscopische Glazen, welke door alle Oculisten en deskundigen boven alle andere geprefereerd worden, wijl dezelve als de doelmatigste Avondbrillen aangewend worden. Hij waarschuwt een ieder zich te wachten voor die schadelijke Brillen, welke dagelijks aan de huizen aangeboden worden, en die, onregelmatig gevormd zijnde, de schromelijkste nadeelen aan de Oogen veroorzaken.

Hij zal dagelijks te spreken of te ontbieden zijn in het Nederlandsch Logement, en verzekert allen, die hem met hun vertrouwen gelieven te vereeren, eene soliede bediening.

J. A. VAN DAM.
Mechanisch Oogheelkundige van Dordrecht.

„ De Heer J. A. VAN DAM, Brillenslijper van Dordrecht, „ gedurende een aantal jaren deze en andere Steden in „ de Provincie Zeeland bezoekende, met eene groote en „ keurige collectie Brillen voor alle Ooggebreken, die door „ een of ander soort van Bril kunnen worden verholpen „ of te gemoet gekomen, is bij den ondergeteekende door „ eene langdurige en ruime ondervinding bekend als iemand „ die, ten opzigte der doelmatige toepassing van Brillen, „ alle aanbeveling verdient; — weshalve hij deze verklaring heeft afgegeven om te doen dienen, waar zulks „ mogt worden noodig geacht.

„ Middelburg, Julij 1853. V. LISSA,
Stads Heel- en Verloskundige."

BOEKHANDEL VAN V. BENTHEM & JUTTTING.

Ontvangen eene keurige collectie **SCHILDERIJEN** in Olieverw, met fraaije Lijsten, uitmuntend geschikt voor Kermis-cadeaux. — Men wordt uitgenoodigd dezelve te komen bezigtigen, waartoe dagelijks gelegenheid is.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten dat hij wederom alhier is gearriveerd met zijn Atelier tot het vervaardigen van welgelijkende **PHOTOGRAPHIE PORTRETTEN**, zoo wel op Papier als op Glas. Het vorige jaar met veel succes gewerkt hebbende, vleit hij zich ook dit jaar bij een ieder, die zijn Atelier met een bezoek vereert, het zelfde vertrouwen zich waardig te maken. — Is geplaatst op de Groenmarkt, over Mejufvrouw WENNING. M. DE GROOT.

I. REVERS,

Langeviele, lett. K no. 193,

Berigt zijnen geëerden Begunstigers de ontvangst van eene aanzienlijke partij Brabantsche **STOELEN**, is mede ruim voorzien van Stoelen met Trijpen en Paardenharen Zittingen; Mahonie-, Eikenhouten en geschilderde **MEUBELEN**, waaronder fraaije Kabinetten, Cilinderbureaux, Secretaires, Chiffonnières, Linnen- en Bufetkasjes, Spiegels in onderscheide soorten en grootte, Schilderijen, Bloemstolpen, Bedden, Huisraad enz. Alles tot de minst mogelijke prijzen.

SCHOENEN EN LAARZEN.

In den Winkel van A. DE GRAAG, Lange Noordstraat, is ontvangen eene nette sortering Verlakte, Stoffen en Gewastlederen **Dames- en Heeren-Schoenen en Laarzen**, dito dito voor Kinderen; voorts eene partij Pantoffels, Mans- en Vrouweschoenen, welke tot de minst mogelijke VASTE PRIJZEN worden verkocht.

F. BISCHOFER, uit Tyrol.

Kalverstraat, E 17, Amsterdam.

Berigt dat hij alhier weder is aangekomen met een zeer groot assortiment Gemslederen, Privatglacé, Zijden en Garen **HANDSCHOENEN, BRETELS** en meer andere tot dit vak behoorende artikelen enz., alles tot de minst mogelijke prijzen. — Hij brengt tevens ter kennis van zijne geachte Begunstigers, dat hij zelf dit jaar voor het laatst de Kermis bezoekt, daar hij deze Affaire aan zijn hier op de Kermis aanwezigen Zoon JOSEF heeft overgedragen, waarom hij zeer beleefdelijk bedankt voor het sedert dertig jaren genoten vertrouwen en zijn Zoon minzaam bij het Publiek aanbeveelt.

FRANZ BISCHOFER.

De ondergeteekende, de Affaire van zijn Vader overgenomen hebbende, welke hij op den zelfden voet wenscht voort te zetten, zal zich steeds ten doel stellen zich het aan zijn Vader ten deel gevallen vertrouwen, door eene honnête bediening, waardig te maken.

JOSEF BISCHOFER.

Staat met het Kraam op de Beurs, in de middenrei, over den Boom.

P. H. BORRE, 's Gravenstraat, maakt bekend dat hij niet op de Markt staat, maar ruim is uitgezet aan zijn Huis, in [illegible]

Een Tuinman, ... [illegible]

verlaat omdat hij een Huwelijk wenscht aan te gaan, zag zich gaarne geplaatst. Adres onder letter B aan het Bureau dezer Courant.

Met November eene **Keukenmeid** benoodigd. — Adres: VAN BENTHEM & JUTTING.

Met November eene **Werkmeid** benoodigd bij Mevr. DE JONGE VAN ELLEMEET.

TERSTOND eene bejaarde **Meid** of **Weduwe** benoodigd, in staat om een Huishouden waar te nemen. Te bevragen in de Wagenaarstraat, letter E no. 114.

Tegen November eene **Dienstmeid** benoodigd bij Mejufvr. STRACKE.

Met toestemming van den Burgemeester van Middelburg zal, op den 5den Augustus aanstaande, voor alle Liefhebbers

NAAR DEN RING GEREDEN WORDEN

aan **Havenzigt**, buiten de Havenbarrière, bij
P. DE HAMER.

FANFAREN-CONCERT

IN HET SCHUTTERSHOF: **De edele Handboog**, te Middelburg, Woensdag 7 Augustus 1861, des avonds ten 7 ure, door het MUZIJKKORPS der **Veld-Artillerie**, in Garnizoen te Utrecht; Kapelmeester de Heer **F. RUDERSDORFF.**

Bij gunstig weder algemeene **Gasverlichting** en **Illuminatie à Giorno** der Lokalen. — Entréeprijs voor een Heer f 0,99, voor eene Dame f 0,50.

GROOT GERENOMMEERD

HONDEN- EN APENTHEATER

ONDER DIRECTIE VAN DEN HEER

LEONARDI VERDI, uit Madrid,

staande met zijne rijk gedecoreerde Tent op de Groote Markt te Middelburg.

Uit hoofde van het niet gereed zijn van het groote Decoratief, buiten schuld der Directie, kunnen de aangekondigde Voorstellingen van heden geen plaats hebben, maar zal daarmede eerst morgen, Dingsdag 30 Julij, een aanvang kunnen gemaakt worden. De Directeur,
LEONARDI VERDI.

SALON DES VARIÉTÉS,

ONDER DIRECTIE VAN

P. BOAS en N. JUDELS,

in den Schouwburg op het Molenwater.

Dingsdag 30 Julij: WIE VAN DE ZEVEN IS DE LEELIJKSTE? Nieuwe vrolijke Vaudeville in 5 tafereelen; voorafgegaan door: EEN VREEMD ARTIKEL IN HET TESTAMENT, Voorspel in één bedrijf, tot slot: HET FEEST DER AMBACHTSLIEDEN, Nieuwe vrolijke Vaudeville in één bedrijf. Aanvang 7½ ure.

Woensdag 31 Julij: EENMAAL HONDERD DUIZEND DAALDERS, of DRIE TIJDVAKKEN VAN DRIE GEZELLEN, Nieuwe vrolijke Vaudeville in 3 afdeelingen, naar het Hoogduitsch. Na hetzelve: TWEE WEDUWEN, of DE REGTBANK VAN DAMES, Nieuwe vrolijke Vaudeville in één bedrijf. Aanvang 7½ ure.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Julij—Augustus.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	30	's morg.	6 ure.	Dingsdag	30	's morg.	10,30
Donderdag	1	„	7	Woensdag	31	's midd.	12 ure.
Vrijdag	2	„	8,30	Vrijdag	2	's morg.	5
Zaturdag	3	„	9	Zaturdag	3	„	6
Zondag	4	„	10	Zondag	4	„	7
Maandag	5	„	11	Maandag	5	„	7
Dingsdag	6	„	11,30	Dingsdag	6	„	8,30
Donderdag	8	's midd.	12,30	Woensdag	7	„	[illegible]
Vrijdag	9	's morg.	5	Vrijdag	9	„	[illegible]
Zaturdag	10	„	6	Zaturdag	10	„	[illegible]
Zondag	11	„	6	Zondag	11	„	10,30
Maandag	12	„	6	Maandag	12	„	10,30

De maandelijksche **Afvaartlijstjes** zijn door welwillende ... [illegible] ... Kantore verkrijgbaar gesteld, tegen betaling van twee cents.

Van heden tot en met 31 Augustus 1861, zijn tegen verminderden prijs **RETOURBILJETTEN** verkrijgbaar van ROTTERDAM en de Tusschenvaren naar MIDDELBURG, en van MIDDELBURG en de Tusschenvaren naar ROTTERDAM.

Prijzen der plaatsen: in het Pavilioen f 7,—, in de Groote Kajuit en Rookkamer „ 5,—, Voorkajuit „ 3,—.

Voor de Tusschenvaren naar eene dier beide Steden in evenredigheid; [illegible] van de Veer- en Steigergelden.

[illegible]